

*Raad voor het Wetenschapsbeleid
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*

Ref: RWB^{bhg}/Advies 07 – (02-12-10)

Advies nr. 7

met betrekking tot het

**“Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting
van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek
en de Innovatie van Brussel”**

Dit advies werd uitgewerkt door WG VII van de RWB^{bhg} onder het voorzitterschap van Dr. Guy Martens.

Inleiding

Verzoek om advies

De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontving per emailbrief van 13 november 2002 een eerste, officieuze versie van het voorontwerp van ordonnantie¹ houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel gedateerd 14 november 2002. Een tweede versie van voornoemd document werd de Raad toegestuurd per emailbrief van 25 november 2002².

Conform artikel 4 §1, alinea 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.2000), heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bij de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, op 29 november 2002, een verzoek om advies ingediend met betrekking tot het Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, meer bepaald de versie die in 1ste lezing werd goedgekeurd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op 28 november 2002.

Context van het advies

Na de oprichting van de Raad voor het Wetenschapsbeleid ³ en de uitwerking van een *passend wettelijk kader* ⁴ dat het gewest in staat stelt zijn wetenschappelijk onderzoeksbeleid volledig autonoom te voeren, zet de Regering dit dynamisch proces verder met de oprichting van een nieuw *Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.)*, als vermeld in Prioriteit 12 van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan ⁵.

De voorafgaande studie inzake de oprichting van het nieuw Instituut lag in het verlengde van het denkwerk over de “Stimulering, Beleid en Bestuur en controle van de gevoerde acties in toepassing van het onderzoeks- en vernieuwingsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” dat aangevat werd in november 2000 naar aanleiding van de audit ⁶ en verliep in het kader van het eerste Advies van de Raad ⁷, die de voorkeur gaf aan één enkele administratie waarvan zij de gewenste prestaties preciseerde.

In dat verband voorziet het GewOP erin “onderzoek en vernieuwing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te omkaderen door de oprichting van een doeltreffend Brussels Bestuur”, te zorgen voor coherentie en transparantie en een nieuw “Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.)” in het leven te roepen dat voldoet aan alle noodzakelijke vereisten, namelijk : flexibiliteit, pro-activiteit, snelheid, stiptheid, aanpassingsvermogen en transparantie. In het GewOP wordt ook de opdracht van dit nieuw instituut bepaald ⁸.

Onderzoek van het voorontwerp van ordonnantie

1 - Bronnen

De leden van de RWB^{bhg} hebben in de daartoe opgerichte werkgroep en de plenaire vergadering van 10 december 2002 een voorstel onderzocht dat opgesteld op basis van de volgende documenten :

- Beide versies van het *voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel*, zijnde de officieuze versies van 14 en 21 november 2002;
- *Het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel* als goedgekeurd in 1ste lezing door de Regering op 28 november 2002;
- De *Artikelsgewijze bespreking* van het *voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel* van 14, 21 en 28 november 2002;
- De *Memorie van toelichting* van het *voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel* van 14 en 28 november 2002;
- *Nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering* (organisatieschema als bijlage) betreffende het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.) van 14 november 2002;
- EUROGROUP Consulting, *Etude préalable à la création d'un Institut de la recherche scientifique et de l'innovation (IRSIB)*, Eindrapport, november 2002. Studie gerealiseerd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;
- Wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut (B.S. 24.03.1954) (werknota);

- Philippe QUERTAINMONT, *Droit administratif spécial. Partim : les organismes d'intérêt public*, cursusnota's, Uitg. P.U.B., (DR1310Z – D/2002/0098/271), 1ste uitgave, oplage 2002-03/1 (citaat met toestemming van de "Presses Universitaires de Bruxelles" en de auteur);
- Vergelijkingen van de versies van 14.11.2002, 21.11.02 & 28.11.02 van het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, (werkdokument van 26 november 2002 en van 1 december 2002);
- Inleidend werkdokument over het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het I.W.O.I.B. (eerste voorstellen);
- Notulen van de vergadering van 26 november 2002 van Werkgroep VII inzake het "Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel".

2 – Algemene beschouwingen

De RWB^{bhg} verheugt zich erover dat hij officieus kennis heeft kunnen nemen van het voorontwerp van ordonnantie van 14 november 2002 en de gewijzigde versie van 21 november 2002 en op pro-actieve wijze heeft kunnen bijdragen tot de uitwerking ervan. De Raad is ook verheugd over het feit dat de ordonnantie binnenkort bekendgemaakt wordt en over de geest waarin de ordonnantie is opgesteld.

Zoals aangestipt in de *Nota aan de leden van de Regering* ⁹, komt de ontwerpordonnantie tegemoet aan de vraag die de Raad geuit werd in Advies nr. 1 van 26 februari 2001, waarmee in ruime mate rekening werd gehouden.

In de voorafgaande bespreking per artikel komen evenwel enkele zorgpunten naar voren; enkel deze zorgpunten worden ter sprake gebracht, daar de ordonnantie als geheel goed beantwoordt aan Advies nr. 1 van de Raad.

3 – Bespreking per artikel

Art. 3 § 3 – (keuze voor het statuut van ION – Pararegionale instelling cat. A)

uittreksel uit het voorontwerp van ordonnantie van 28 november 2002

"In artikel 1, A van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut wordt alfabetisch de volgende bepaling ingevoegd : 'Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel'."

uittreksel uit de memorie van toelichting van 28 november 2002, p.5, kader nr. 1, 2de alinea

"Het ontbreken van een raad van bestuur, wat eigen is aan een paragewestelijke instelling type B, is te rechtvaardigen door het bestaan van de Raad voor het Wetenschapsbeleid die een bevoorrechte partner is van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering voor de richting van de O & O- beleidslijnen."

In paragraaf 4.5.3. van zijn Advies nr. 1 met betrekking tot "De stimulering, het beheer, de administratie en de controle van de bij toepassing van het beleid inzake Onderzoek en Innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevoerde acties" erkent de RWB^{bhg} "niet bevoegd te zijn om de rechtsvorm te bepalen van de Administratie (Algemene Directie, pararegionale instelling van categorie A of B of andere".

De Raad stond er evenwel op “de eigenschappen voor te stellen waaraan de nieuwe organisatie dient te voldoen” en waarnaar de Regering verwijst in haar “Memorie van toelichting” (p. 5, kader 1, 1ste al.), namelijk :

- flexibiliteit
- pro-activiteit
- snelheid
- stiptheid
- aanpassingsvermogen
- openbaarheid

De Raad meent dat de objectiviteit (stiptheid)) van het I.W.O.I.B. inzake de evaluatie van de voorgelegde projecten en de daaruit voortvloeiende toekenning van steun voor onderzoek en innovatie niet aangetast mag worden door interventies of druk van buitenaf.

De Raad formuleert dan ook de aanbeveling dat voorzien wordt in een borg voor deze objectiviteit.

De Raad is van oordeel dat op grond van de huidige definiëring van de opdrachten van de RWB^{bhg}, als vervat in de ordonnantie van 10 februari 2000, hij deze opdracht niet efficiënt zou kunnen vervullen, hoewel het in de “memorie van toelichting” nochtans de bedoeling schijnt te zijn hem deze opdracht toe te vertrouwen om “het ontbreken van een raad van bestuur, wat eigen is aan een paragewestelijke instelling type B, te {rechtvaardigen}”.

In de veronderstelling dat geopteerd wordt voor het statuut van pararegionale instelling van type A, dient deze opdracht toevertrouwd te worden aan een “wetenschappelijke commissie” waarvan de samenstelling voorgesteld zal worden door de Raad voor het Wetenschapsbeleid.

Het I.W.O.I.B. zal minstens bij de halfjaarlijkse projectoproepen bedoeld in de ordonnantie van 21 februari 2002¹⁰ een beroep doen op deze wetenschappelijk commissie.

Deze wetenschappelijke commissie vervangt geenszins het college van externe deskundigen¹¹ waarop het I.W.O.I.B. een beroep kan doen voor het evalueren van de individuele projecten met inachtneming van de principes vastgelegd in voornoemde ordonnantie.

Het wordt niet wenselijk geacht de RWB^{bhg} *a posteriori* te laten oordelen over “de diverse prestaties” van het I.W.O.I.B.

Dit neemt niet weg dat de Raad voor het Wetenschapsbeleid het jaarverslag moet ontvangen bedoeld in artikel 6 §1 van de wet van 16 maart 1954¹².

Art. 4 §1, B, vijfde alinea (opdrachten)

In dit artikel van het voorontwerp van ordonnantie wordt een specifieke opdracht van het I.W.O.I.B. beschreven aangaande het beheer en de opvolging van de “LINK”-programma’s.

De Raad stelt voor het woord “LINK” weg te laten daar het een beperking van het toepassingsgebied inhoudt; zo slaat het ontwerp niet enkel op de “LINK”-programma’s, maar ook op elk ander initiatief, zoals bijvoorbeeld de steun voor de “expertisenetwerken” als voorgesteld in advies nr. 3 van de Raad van 4 september 2001.

Met het oog op de toekomst stelt de Raad daarom voor de tekst als volgt te wijzigen :

“Het beheer en de opvolging van de “**LINK**”-programma’s die gericht zijn op het economisch valoriseren van het universitair onderzoek en op de aanmoediging van deelname ervan aan Europese kaderprogramma’s, waarborgen.”

Art.6 – (handelsactiviteiten)

Hoewel deze handelsactiviteiten als “marginale” beschouwd worden, is de Raad van oordeel dat “commerciële” activiteiten *stricto sensu* afbreuk zouden doen aan de vereiste kwaliteiten van het I.W.O.I.B en het Instituut meer bepaald in een delicate positie plaatsen t.a.v. klanten die overigens optreden als promotor van projecten of ondernemingen die dezelfde activiteiten op commerciële basis uitoefenen (oneerlijke concurrentie).

De Raad is er evenwel van overtuigd dat het I.W.O.I.B over diverse “niet-commerciële” inkomsten moet kunnen beschikken als beschreven in art. 13 van het voorontwerp van ordonnantie.

De RWB^{bhg} wenst dan ook dat in de artikelen 6 en 13, § 3 duidelijk bepaald wordt wat de Regering beschouwt als “handelsactiviteiten die verenigbaar zijn met de aan het Instituut toevertrouwde opdrachten”, en in het bijzonder met de opdrachten bedoeld in art.4./1, A en C.

Art.12 (wijziging van de ordonnantie houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid)

Uit de officieuze versie van 21 november 2002 blijkt dat de voorgestelde opheffing van art. 10, §2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.00) houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – een artikel dat slechts één enkele paragraaf telt – uitsluitend de tweede alinea van het artikel betreft.

De Raad stelt vast dat de bij de wijziging die is aangebracht aan artikel 12 van het voorontwerp van ordonnantie als goedgekeurd in 1ste lezing door de Regering op 28 november 2002, wel degelijk verwezen wordt naar art. 10, tweede alinea en niet langer naar art. 10, §2.

De Raad stelt voor om in overeenstemming met art. 4, §1 A van het voorontwerp van ordonnantie het bewuste artikel niet geheel of gedeeltelijk op te heffen, maar het als volgt te wijzigen :

Voorstel tot wijziging van artikel 12

Conform artikel 4, §1 A van de onderhavige ordonnantie, wordt art. 10, tweede alinea van voornoemde ordonnantie houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vervangen door : “~~Hij kan een beroep doen op een wetenschappelijk en administratieve eel die rechtstreeks verbonden is aan de Secretaris-generaal van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.~~” “Het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel staat in voor het secretariaat en de ondersteuning van de werkzaamheden van de Raad.”

Voor alle duidelijkheid wordt de derde alinea als volgt gewijzigd :

“Hij De Raad kan ook een beroep doen op externe deskundigen.”

4. Toelichting bij de bijgevoegde documenten

De Raad heeft beknopt het ontwerp van organisatieschema van het I.W.O.I.B en de “*Etude préalable à la création d'un Institut de la recherche scientifique et de l'innovation*” onderzocht die mee bezorgd werden, hoewel deze documenten geen deel uitmaken van het voorontwerp van ordonnantie.

De Raad beveelt aan dat deze documenten zorgvuldig te onderzoeken alvorens de uitvoeringsbesluiten van de onderhavige ordonnantie uitgevaardigd worden.

Notas

¹ Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, officiële versie van 14 november 2002.

² Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, officiële versie van 21 november 2002.

³ Ordonnantie van 10 februari 2000 houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (B.S. 16.03.2000).

⁴ Ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie van 21 februari 2002 (B.S. : 06.03.2002) en besluit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 18 juli 2002 portant exécution de l'Ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie (M.B. 07.08.2002).

⁵ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan van 20 september 2001 (B.S. 16.10. 2001), *Prioriteit 12*, p.35.926 à 35.932.

⁶ Eindrapport van de audit, BSB MANAGEMENT CONSULTING, deel 1 & 2, november 2000, *Evaluation de la stimulation, de la gestion, de l'administration et du contrôle des actions menées en application de la politique de Recherche et d'Innovation en Région de Bruxelles-Capitale*; BSB MANAGEMENT CONSULTING, *Voorstelling van de aanbevelingen aan de Raad voor het Wetenschapsbeleid*, januari 2001.

⁷ *Jaarverslag 2001 du RWB^{hbg}*, Advies nr. 1 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 26 februari 2001, p. 53, §3.4 & p. 56-57, §4.5.

⁸ Het GewOP voorziet in de oprichting van dit instituut, waarvan de opdracht bestaat in de analyse van de O & O-mogelijkheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het verzamelen en analyseren van de gegevens die de evaluatie van het wetenschappelijk beleid mogelijke maken, het promoten van O & O in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, beheer van de dossiers, met inbegrip van hun evaluatie *ex ante* en *ex post*, desgevallend door een beroep te doen op externe colleges van experts, organisatie van steun aan het onderzoek en de lancering van nieuwe innoverende bedrijven. In *Ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan, Prioriteit 12*, punt 3, 3.2 §3.

⁹ Nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke regering betreffende het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.) van 14 november 2002, p.1, §1.2.

¹⁰ Het gaat om O & O-projecten, met inbegrip van die bedoeld in art. 6, tweede alinea van het besluit van de Regering van 18 juli 2002 houdende de uitvoering van de ordonnantie en de oproep als bedoeld in art. 6, derde lid : "De dienst O & O organiseert tweemaal per jaar, vanaf het begrotingsjaar 2003, een projectoproep waardoor hij de ondernemingen die op het grondgebied van het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest activiteiten uitoefenen, uitnodigt hun aanvragen voor tegemoetkoming voor hun O & O-projecten in te dienen."

¹¹ Met inachtneming van de principes bepaald in voornoemde ordonnantie van 21 februari 2002 en in het bijzonder de procedure voor toekenning en opvolging bedoeld in art. 12 en in overeenstemming met art. 8, eerste lid van het besluit van de Regering van 18 juli houdende de uitvoering van de ordonnantie : "De dienst O & O evalueert het O & O-project op basis van de criteria vastgelegd in artikel 3 van onderhavig besluit. Hij kan in dit verband beroep doen op de medewerking van externe onafhankelijke deskundigen ...".

¹² In artikel 6, §1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut (B.S. 24.03.1954) wordt bepaald dat "de in artikel 1 vermelde organismen aan de minister van wie zij afhangen en aan de Minister van Financiën periodieke toestandopgaven overleggen, alsmede een jaarverslag voer hun werkzaamheden. Zij verstrekken aan voornoemde Ministers alle andere inlichtingen die hun door hen worden gevraagd."